

Co-funded by
the European Union

media masters

media masters

WORK PACKAGE N° 7

WORKSHOP, SLOVENIA

D7 “How to distinguish the right and the fake” workshop in Slovenia 2 – Report

Delivered By

University of Maribor

University of Maribor

Faculty of Electrical Engineering
and Computer Science

Disclaimer: Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Document Identification:

Project full name	Media Masters: Enhancing Media Literacy
Project acronym	MEDMAS
Grant agreement no.	101148165
CERV Programme	CERV-2023-CITIZENS-CIV- Citizens' engagement and participation
Dissemination level	Public
Work Package	Wp7
Partner(s) responsible <i>(Legal Name and Short Name)</i>	University of Maribor (UM)
PIC Number:	999903646
Author(s)	Peter Čakš, MSc, lecturer & researcher Laura Horvat, MSc, researcher

Disclaimer: Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

EVENT DESCRIPTION			
Event number:	[Event #2]		
Event name:	[How to distinguish the right and the fake]		
Type:	[workshop]		
In situ/online:	[insite]		
Location:	[Slovenia, Maribor]		
Date(s):	[20.05.2025]		
Website(s) (if any):			
Participants			
Female:	6		
Male:	82		
Non-binary:	/		
From country 1:	82 [Slovenia]		
From country 2:	2 [Bosnia and Herzegovina]		
From country 3:	2 [Serbia]		
...	1 [Ukraine], 1 [Kosovo]		
Total number of participants:	88	From total number of countries:	5
Description			
Provide a short description of the event and its activities.			
The deliverable report follows below.			

Disclaimer: Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

POROČILO O IZVEDBI DELAVNICE Z DIJAKI SERŠ

1 Uvod

Delavnica »**Kako razlikovati med pravim in lažnim?**« je bila zasnovana kot izobraževalni program, namenjen krepitvi digitalne in medijske pismenosti pri udeležencih. Njena glavna naloga je bila poglobiti razumevanje pojma lažnih novic, osvetliti načine za prepoznavanje manipuliranih informacij ter zagotoviti praktične izkušnje pri preverjanju digitalnih vsebin. Delavnica je potekala po sledečem dnevnem redu:

1. Uvodna predstavitev
2. Dialog - izmenjava izkušenj
3. Analiza primerov
4. Predstavitev in igranje igre "Mojstri medijev"
5. Zaključna razprava po igri ter evalvacija delavnice

Vsak sklop delavnice sledi v nadaljevanju poročila.

2 Uvodna predstavitev

Uvodna predstavitev je bila sestavljena iz uvodnega pozdrava udeležencev ter razprave o izkušnjah z digitalno medijsko pismenostjo, o pomenu medijske pismenosti v sodobni družbi (10 minut).

3 Dialog - izmenjava izkušenj

V nadaljevanju delavnice smo udeležence najprej povabili k odgovarjanju na vprašanja o svojih informacijskih virih in ocenjevali verodostojnost novic na spletu.

Slika 3.1: Prosojnica QR kode do vprašanj

Po podajanju odgovorov, so se udeleženci razporedili v manjše skupine in razpravljali o svojih izkušnjah in izzivih pri razlikovanju resničnih in lažnih informacijah. V nadaljevanju sledijo odgovori, ki so jih podali individualno, vendar smo o danih odgovorih nato na koncu tega sklopa tudi skupaj predebatirali. Celotni sklop dialoga delavnice je trajal neke 45 minut (odgovarjanje individualno, razprava v manjših skupinah, skupna razprava).

Postavili smo jim 5 vprašanj, na katere na odgovarjali z besedo ali izbiro danih odgovorov.

Prvo vprašanje v uvodnem vprašalniku je preučevalo, kje udeleženci najpogosteje pridobivajo novice. Njihovi odgovori so pokazali, da so najbolj priljubljeni viri družbena omrežja, spletne strani, televizija in mobilne aplikacije. Nekatere odgovore udeležencev dodajamo v nadaljevanju:

Disclaimer: Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Slika 3.2: Nekateri odgovori na 1. vprašanje 1/2

Kaj menite o lažnih novicah? Kaj je največji problem lažnih novic?

Kje najpogosteje izveš novice?

24ur. Splet. Rtv slo.	tiktok,novice,24ur	Internet youtube google	na spletu
Od sošolcev, staršev, socialna omrežja	Internet	Na spletu, od prijateljev	Tik tok, Instagram

Slika 3.3: Nekateri odgovori na 1. vprašanje 2/2

Kaj menite o lažnih novicah? Kaj je največji problem lažnih novic?

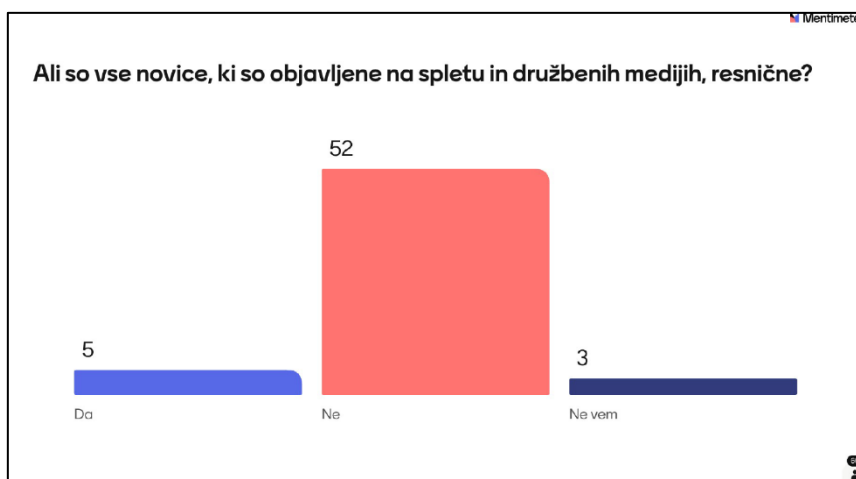
Kje najpogosteje izveš novice?

24ur. Splet. Rtv slo.	tiktok,novice,24ur	Internet youtube google	na spletu
Od sošolcev, staršev, socialna omrežja	Internet	Na spletu, od prijateljev	Tik tok, Instagram

Drugo vprašanje se je osredotočalo na oceno resničnosti novic, objavljenih na spletu in družbenih medijih. Velika večina udeležencev (52) je izrazila skeptičnost resničnosti novic, objavljenih na spletu in družbenih medijih, kar kaže na zavedanje o možnosti manipulacije informacij na digitalnih platformah.

Disclaimer: Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Slika 3.4: Odgovori na 2. vprašanje

Tretje vprašanje se je osredotočalo na oceno resničnosti novic, objavljenih v časopisu, na radiu in televiziji. Udeleženci so pokazali več zaupanja v vsebine, ustvarjene in objavljene v tradicionalnih medijih. Še vedno se več kot polovica udeležencev zaveda možnosti manipulacije informacij, četudi so te objavljene na tradicionalnih medijih.

Slika 3.5: Odgovori na 3. vprašanje

Četrto vprašanje smo zasnovali tako, da so udeleženci sami odgovarjali oziroma poskušali definirati pojem »lažne novice«. Podali so naslednje odgovore: neresnične novice; izmišljene novice; novice, ki niso resnične oziroma delno držijo; neresnične novice, ki jih ljudje objavljajo, da bi z njimi zaslužili. Bilo je še več podobnih, ponavljajočih odgovorov. Vsi so nakazovali na to, da razumejo in se zavedajo obstoja lažnih novic v množici vseh resničnih in neresničnih.

Disclaimer: Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Slika 3.6: Odgovori na 4. vprašanje 1/2

Kaj misliš, kaj so 'lažne novice'?

Novice, ki jih sistem izda, da nas kontrolira ter nadzira, da delamo po njihovih pravilih	Novice ki niso resnične	Tiste novice, ki pridejo v medije zaradi zaslužka.	Da je lamine boljši od viniciusa jr., torej to so novice ki niso resnične
novice ki pridejo v medije zaradi denarja	SO novice, katere se pojavljajo ja spletu, katere niso realne in jih izkoriščajo v svoj prid oz.dobiček	Da je vinisujus balsi od lamine yamala	Napacne novice, ko si nekdo zmisli za njihovo dobro

Slika 3.7: Odgovori na 4. vprašanje 2/2

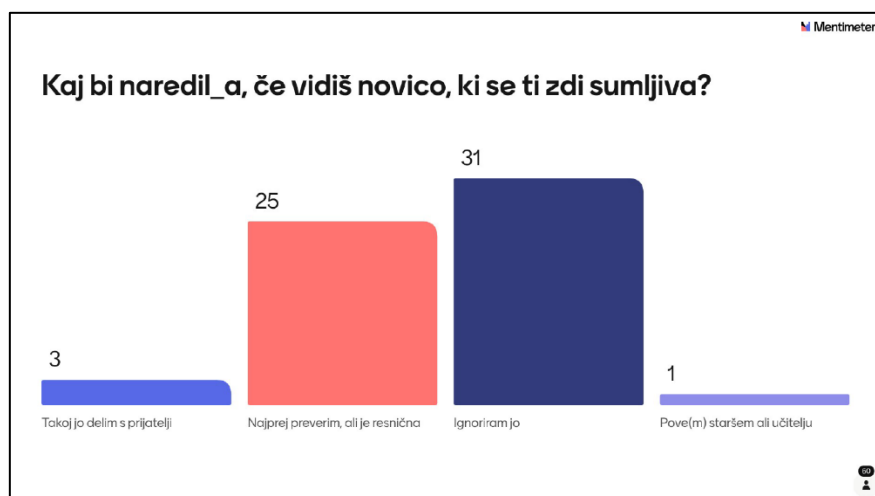
Kaj misliš, kaj so 'lažne novice'?

Novice ki niso resnične	Tiste ki pac niso res, npr kaksna propaganda, vecinoma od velikih podjetji za novice ki jih vecina drzavljanov gleda	Novice ki podajajo neresnico	Novice, ki izvirajo iz nepregledanih, lažnih virov.
fake news	to kaj ni renicno	Izmišljene informacije	novice z napačnimi informacijami

Peto vprašanje se je navezovalo na ukrepanje v primeru, kadar uporabniki pridejo v stik s lažnimi novicami. Noben od udeležencev o sumljivi novici ne zaupa staršu ali učitelju. 25 udeležencev najprej preveri, če je novica resnična. 31 jih je odgovorilo, da je sumljivo novico, ki bi lahko bila lažna, ignorira.

Disclaimer: Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Slika 3.8: Odgovori na 5. vprašanje

Tekom skupne razprave smo predstavili tudi še nekaj teoretičnega dela glede digitalne medijske pismenosti, v kolikor je bilo potrebno. Posvetili smo se razumevanju, kako nastajajo lažne novice in kako digitalni mediji vplivajo na dojemanje informacij. Predstavili smo pojem dezinformacij ter podali praktične napotke za prepoznavanje manipuliranih objav.

Udeleženci so spoznali pomembne pojme, kot so delovanje algoritmov na spletnih platformah, vpliv novičnih ekosistemov na družbo ter različne tehnike preverjanja informacij.

Slika 3.9: Teoretični del – Digitalna medijska pismenost

MOJSTRI MEDIJEV

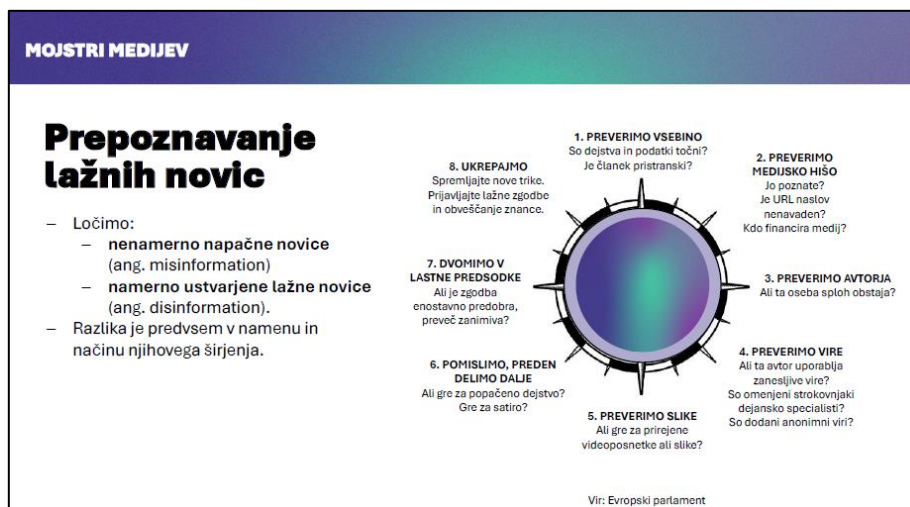
Kaj je digitalna medijska pismenost?

- Zmožnost iskanja, razumevanja, ustvarjanja in deljenja vsebin v digitalnem okolju.
- Združuje:
 - Digitalno pismenost (uporaba tehnologije)
 - Medijsko pismenost (kritično razmišljanje o medijih)
- Vključuje **tudi** znanje o družbenih omrežjih.

51 % otrok ne dosega zahtevane ravni digitalne pismenosti!

Disclaimer: Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Slika 3.10: Teoretični del – Prepoznavanje lažnih novic

Slika 3.11: Teoretični del – Vloga družbenih omrežij

4 Analiza primerov

V naslednjem delu delavnice (30 minut) so udeleženci dobili nalogo, da sami poiščejo primere lažnih novic. Večina jih je izbrala deepfake videoposnetke ali manipulirane vsebine na platformah, kot sta YouTube in Instagram.

Ta aktivnost je pokazala njihovo razumevanje digitalne manipulacije in sposobnost kritičnega presojanja informacij. Delavnica je bila prilagojena njihovi starostni skupini, kar je pripomoglo k uspešnemu poteku. Udeleženci so bili zelo angažirani, saj so odgovarjali na dodatna vprašanja in iskali še več primerov lažnih novic.

Slika 4.1: Primeri lažnih novic

MOJSTRI MEDIJEV

PRIMERI LAŽNIH NOVIC, OBJAVLJENIH V RAZLIČNIH MEDIJIH

1 https://www.youtube.com/watch?v=1OqFY_2JE1c

2

3

4

Share to Get Money from Bill Gates

Story Fact-Checking

Hey Facebook. As some of you may know, I'm Bill Gates. If you click that share link, I will give you \$5,000. I always deliver you \$5,000. I brought you Windows XP, right?

• Share a certain post of Bill Gates on Facebook and he will send you money.

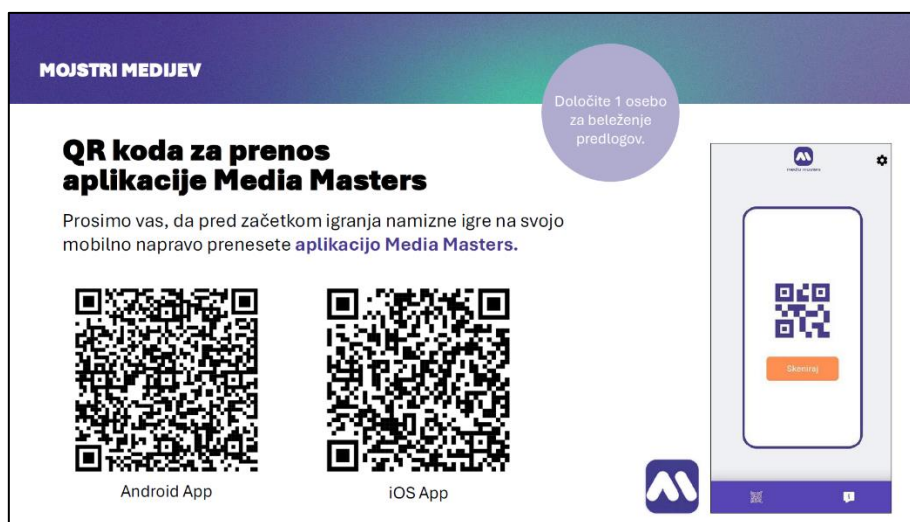
• "Hey Facebook, As some of you may know, I'm Bill Gates. If you click that share link, I will give you \$5,000. I always deliver, I mean, I brought you Windows XP, right?"

Disclaimer: Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

5 Predstavitev in igranje interaktivne igre Mojstri medijev

V praktičnem delu delavnice so udeleženci igrali interaktivno igro Mojstri medijev, ki simulira digitalno okolje. Člani naše ekipe smo jim najprej predstavili igro, jih vodili skozi postopek nastavitve in igranja ter prikazali, kako lahko interaktivna orodja prispevajo k boljšemu učenju o digitalni medijski pismenosti. Na prosojnci smo prikazali QR kode, preko katerih so udeleženci lahko prenesli mobilno aplikacijo iz trgovin Google Play in App Store.

Slika 5.1: Namestitev aplikacije na mobilne naprave

Udeleženci so si aplikacijo namestili na svoje mobilne naprave, pri čemer smo jim tudi razložili, kako se po njej učinkovito premikati. Ker so bile skupine že vnaprej oblikovane, so lahko takoj začeli z igranjem. Člani naše ekipe smo se medtem sprehajali po učilnici in zagotavljali podporo posameznim skupinam, da je igranje potekalo brez težav. Ob tem smo opazovali njihovo zanimanje, motivacijo in raven digitalne medijske pismenosti. Ugotovili smo, da so jim namizna igra in vloga ocenjevalca ponudili tako zabavno kot tudi poučno izkušnjo. Med samim igranjem smo odgovarjali na njihova vprašanja ter po potrebi dodajali dodatne informacije in razlage.

Slika 5.2: Izvedba interaktivne igre Mojstri medijev

Po igranju so udeleženci hitro podali tudi svoje splošne vtise o delovanju aplikacije in sami igri. Izrazili so zelo pozitivne ocene o poteku dogodka, predvsem v povezavi z interaktivno igro Mojstri medijev, ki je bila ena izmed glavnih aktivnosti. Večina je izpostavila, da je bila igra zabavna, hkrati pa tudi zelo poučna, saj je na prijeten način prispevala k izboljšanju njihove medijske pismenosti. Posebno pohvalo so namenili uporabi mobilnih naprav, ki je igro naredila dostopno in sodobno.

Udeleženci so posebej cenili vsebine, ki so se osredotočale na aktualne medijske izzive, saj so jim omogočile boljše razumevanje zapletenih tem digitalne pismenosti. Skupno stališče je, da je igra

Disclaimer: Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Mojstri medijev izvrstno dopolnila celoten dogodek, saj je združila učenje z zabavo ter prispevala k kakovostni in pozitivni izkušnji vseh udeležencev.

Slika 5.3: Predlogi izboljšav udeležencev 1/2

**Sofinancira
Evropska unija**

Partner Name University of Maribor
Work Package WP7: "How to distinguish the right and the fake"
Country Slovenia
Date 20.5.2025

Title of Event:
Kako razlikovati med pravim in lažnim?

Prosim, zapišite, kaj se vam je pri namizni igri in aplikaciji zdelo dobro ter kaj bi bilo po vašem mnenju smiselno izboljšati. Zapišite konkretne predloge. Vsako mnenje nam bo v pomoč pri nadaljnjem razvoju.

1. Predloga uprašanj
2. Skeniranje uprašanj, traja predolgo / ni učinkovito za namizno igro.
3. Če ne skeniramo QR kode v aplikaciji, bi nam lahko prikazalo opozorilo

Slika 5.4: Predlogi izboljšav udeležencev 2/2

**Sofinancira
Evropska unija**

Partner Name University of Maribor
Work Package WP7: "How to distinguish the right and the fake"
Country Slovenia
Date 20.5.2025

Title of Event:
Kako razlikovati med pravim in lažnim?

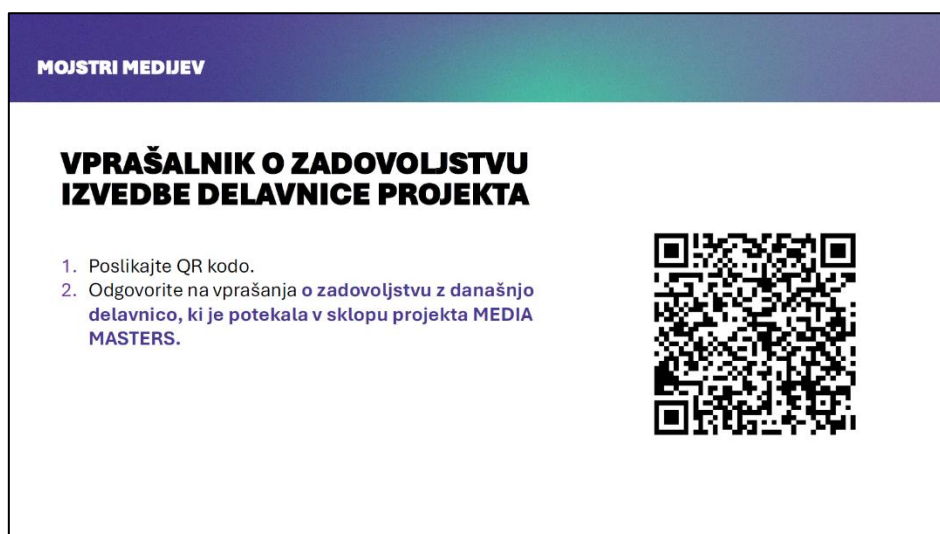
Prosim, zapišite, kaj se vam je pri namizni igri in aplikaciji zdelo dobro ter kaj bi bilo po vašem mnenju smiselno izboljšati. Zapišite konkretne predloge. Vsako mnenje nam bo v pomoč pri nadaljnjem razvoju.

1. Vseč nam je, da lahko namizno igro igramo z telefoni.
2. Ena kartica ne dela, oz. je pod 18.
3. Besedila so nekatera predolga, malo kartic

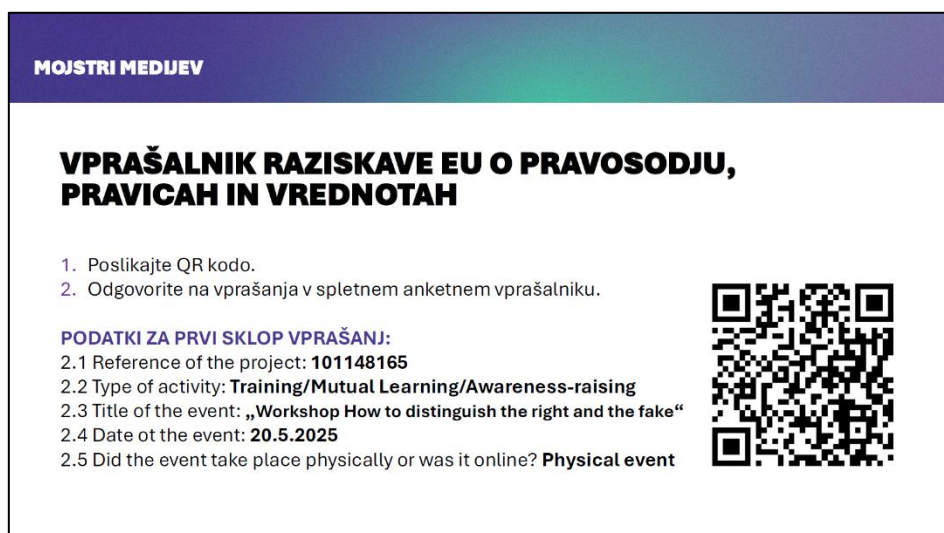
6 Zaključna razprava po igri ter evalvacija delavnice

Ob koncu delavnice so udeleženci izpolnili evalvacijsko anketo, v kateri so podali svojo oceno kakovosti vsebin, metod dela in uporabnosti pridobljenega znanja. Poleg tega smo jim poslali tudi vprašalnik raziskave Evropske unije, ki obravnava pravosodje, pravice in vrednote. Vprašalnik je bil poslan tudi preko elektronske pošte, da bi zagotovili čim večjo vključenost in zbiranje podatkov.

Slika 6.1: QR koda do vprašalnika o zadovoljstvu izvedbe delavnice

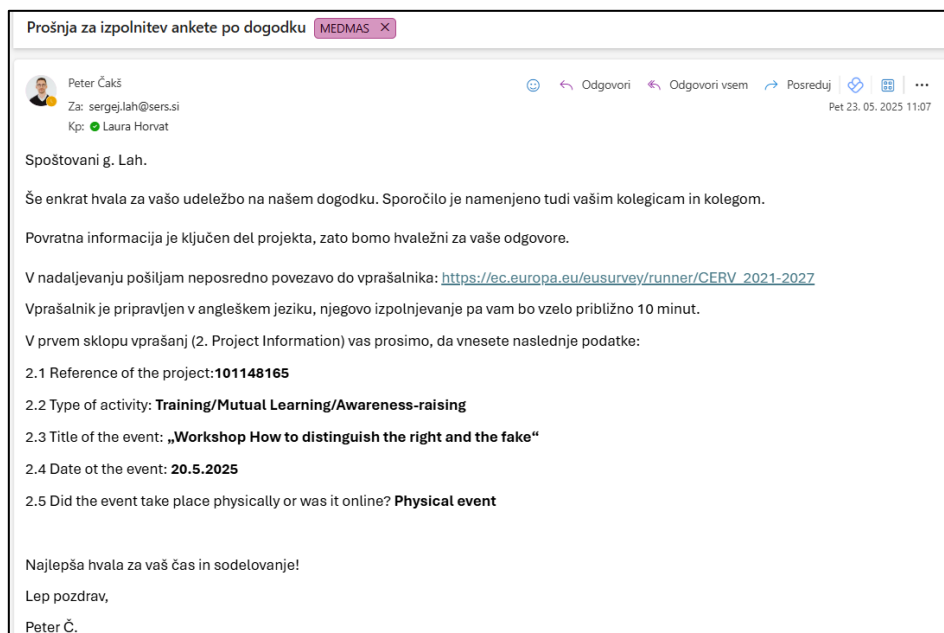
Slika 6.2: QR koda do vprašalnika EU o pravosodju, pravicah in vrednotah

Disclaimer: Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

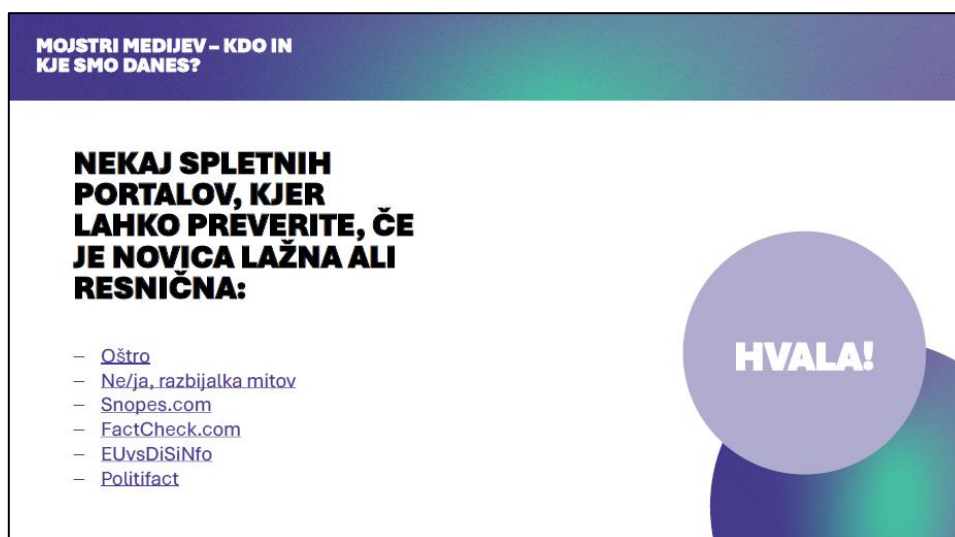

Slika 6.3: Poslan mail s povezavo do vprašalnika EU o pravosodju, pravicah in vrednotah

V zadnjem delu smo z udeleženci izvedli še zaključno razpravo ter jim na podlagi tega predstavili seznam slovenskih in mednarodnih spletnih portalov, ki omogočajo preverjanje verodostojnosti novic. Namen tega je spodbuditi kritično razmišljanje in samostojno preverjanje informacij, s čimer smo spodbujali nadaljnje kritično razmišljanje.

Slika 6.4: Predlogi spletnih portalov za preverjanje verodostojnosti novic

Disclaimer: Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

7 Sklepne ugotovitve

Delavnica je uspešno dosegla svoj cilj: udeleženci so poglobili razumevanje digitalne pismenosti in se naučili kritično ocenjevati informacije v sodobnem medijskem okolju. Spoznali so, kako nastajajo lažne novice, in pridobili orodja za njihovo prepoznavanje.

Z uporabo različnih pedagoških pristopov, izkustvenega učenja prek dialoga in igranja igre, medvrstniškega učenja skozi skupinske razprave in predstavitve primerov, ter strokovno vodenega poučevanja z vključevanjem novinarjev in izobraževalcev, so udeleženci razvijali svojo medijsko pismenost v varnem in spodbudnem okolju. Pomembno vlogo je imela tudi reflektivna analiza, saj je zaključno skupno razmišljanje omogočilo povezovanje naučenega z resničnimi življenjskimi situacijami.

Udeleženci so pri dejavnostih aktivno sodelovali, s pomočjo analiz primerov, uporabe aplikacije in skupinskega dela so na praktičen način preverjali verodostojnost medijskih vsebin. Igranje igre Mojstri medijev je bilo še posebej motivacijsko, kar dokazuje učinkovitost takšnega pristopa pri izobraževanju o digitalni pismenosti.

V delavnici so bili uporabljeni različni didaktični pripomočki: pripravljeni paketi primerov (videi, besedila, slike) za analizo, digitalna predstavitevna orodja (npr. PowerPoint), programska oprema za sprotno preverjanje odzivov in prepričanj udeležencev, učni komplet igre Mojstri medijev z vsemi pripadajočimi gradivi, usmerjeni komentarji strokovnjakov med igro ter zaključne ankete za preverjanje znanja in zbiranje povratnih informacij.

Povratne informacije udeležencev so bile dragocene: izpostavili so tako pozitivne plati delavnice kot tudi predloge za izboljšave, med drugim potrebo po bolj intuitivnih funkcijah, tehničnih popravkih in jasnejših navodilih pri nalogah. Upoštevanje teh predlogov bo v prihodnje pripomoglo k še bolj učinkovitemu učenju in večji dostopnosti vsebin.

Delavnica je pustila močan učni vtis ter postavila trdne temelje za nadaljnji razvoj medijske pismenosti. Pridobljeno znanje bo udeležencem pomagalo bolje razumeti digitalni svet in jih spodbudilo k bolj kritičnemu razmišljanju o informacijah, s katerimi se srečujejo vsak dan.

Disclaimer: Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

8 Diseminacija dogodka

Po uspešni izvedbi dogodka smo poskrbeli za naslednjo diseminacijo projekta in dogodka, organiziranega v sklopu projekta:

1. Objava o delavnici z dijaki SERŠ na spletni strani feri.um.si. Objava je dostopna na povezavi:

<https://feri.um.si/novice/dijaki-sers-maribor-na-delavnici-o-prepoznavanju-laznih-informacij/>

Slika 8.1: Objava o izvedbi delavnice na feri.um.si

2. Objava o delavnici z dijaki SERŠ na spletni strani medijske.um.si. Objava je dostopna na povezavi: <https://medijske.um.si/2025/05/28/dijaki-sers-maribor-na-delavnici-o-prepoznavanju-laznih-informacij/>

Disclaimer: Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Slika 8.2: Objava o izvedbi delavnice na medijske.um.si

3. O izvedbi delavnice smo obveščali tudi prek družbenih omrežij. Pripravili smo objave za platforme Facebook, Instagram in LinkedIn, objavljene na uradni strani Inštituta za medijske komunikacije. Objav so dostopne na naslednjih povezavah:

- a. Objava na Facebook strani:

<https://www.facebook.com/medijskekomunikacijeFERI/posts/pfbid023Q9xznZQ9kCXoPp9zjVCP74hhHKsGQCZsyq3Vco5Qv5p5WwnrXztxFa9uSDeo7EI>

- b. Objava na LinkedIn strani: [https://www.linkedin.com/posts/imk-](https://www.linkedin.com/posts/imk-umferi_mediamastrs-medijskapismenost-kritiafjnomiagpljenje-activity-7332740100285464576-useL?utm_source=share&utm_medium=member_desktop&rcm=ACoAAEPsvYQBFvi-d-YH-1nGTZTaPCDcBXdy7bc)

[umferi_mediamastrs-medijskapismenost-kritiafjnomiagpljenje-activity-7332740100285464576-useL?utm_source=share&utm_medium=member_desktop&rcm=ACoAAEPsvYQBFvi-d-YH-1nGTZTaPCDcBXdy7bc](https://www.linkedin.com/posts/imk-umferi_mediamastrs-medijskapismenost-kritiafjnomiagpljenje-activity-7332740100285464576-useL?utm_source=share&utm_medium=member_desktop&rcm=ACoAAEPsvYQBFvi-d-YH-1nGTZTaPCDcBXdy7bc)

- c. Objava na Instagram profilu:

https://www.instagram.com/p/DKBpd9JoSxW/?utm_source=ig_web_copy_link&igs_h=MzRIOBdBiNWFIZA==

Disclaimer: Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

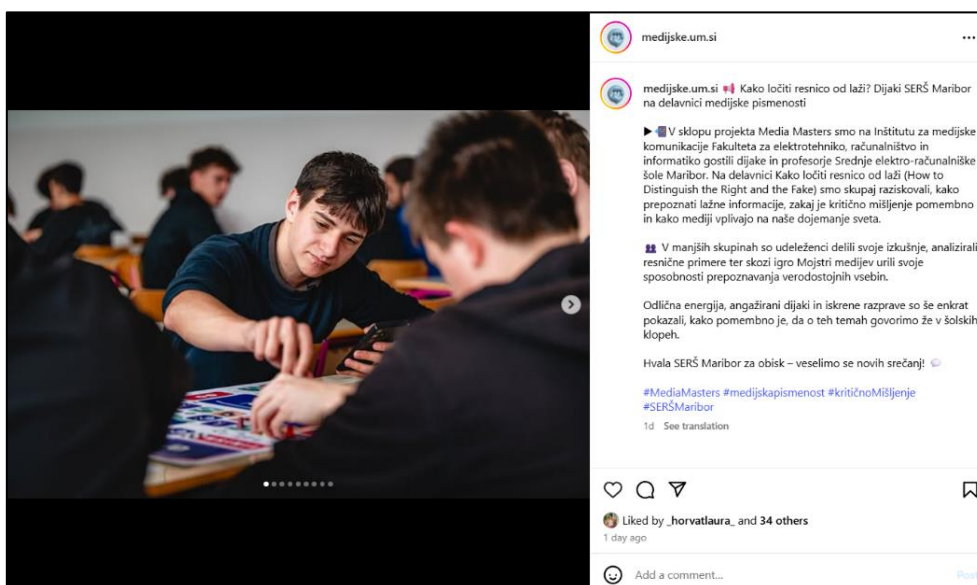
Slika 8.3: Objava o izvedbi delavnice na Facebook strani Medijske komunikacije FERi

Slika 8.4: Objava o izvedbi delavnice na LinkedIn strani Institute of Media Communications - UM FERi

Slika 8.5: Objava o izvedbi delavnice na Instagram profilu medijske.um.si

9 Priloge k poročilu/Attachments to the Report

1. Seznam udeležencev conference in delavnice/List of participants of the conference and workshop
2. Predstavitvene prosojnice za izvedbo konference in delavnice/Presentation slides used for the conference and workshop
3. Zbrani obrazci predlogov udeležencev/Collected suggestion forms from participants
4. Navodila za igranje interaktivne namizne igre/Instructions for playing the interactive board game
5. Rezultati interaktivne Mentimeter analize/Results of the interactive Mentimeter analysis
6. Mapa z izbranimi fotografijami iz delavnice/Folder with selected photos from the workshop

*Priloge k poročilu o izvedbi delavnice so na voljo pri izvajalcu projekta na UM FERl.

HISTORY OF CHANGES		
VERSION	PUBLICATION DATE	CHANGE
1.0	19. 6. 2025	Initial version

Disclaimer: Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.